

PHẬT THUYẾT ĐẠI THỪA BỒ-TÁT TẠNG CHÁNH PHÁP KINH

QUYỂN 27

Phẩm 9: TINH TẤN BA-LA-MẬT-ĐA (Phần 3)

Lại nữa, này Xá-lợi Tử! Lúc đó Thiên chúng đáp lại cậu bé bằng kệ rằng:

*Các vị tham trước nơi dục lạc
Tất cả cảnh giới không xuất ly
Do ngu si nên trái chánh lý
Sẽ đọa vào đường ác địa ngục,
Nếu đổi chánh đạo cầu xuất gia
Nên xả thọ dụng các cảnh dục
Nếu hay khai thị các chánh lý
Tức là người tương ứng thế gian.*

Này Xá-lợi Tử! Khi ấy, cậu bé đáp lại chư Thiên bằng kệ rằng:

*Nay ta nói Thiên chúng các ông
Đối với chánh đạo chưa biết gì
Như vậy tương ứng lý chân chánh
Nên nói để các ông hiểu rõ.*

Cậu bé nói kệ rồi, cùng với các đại chúng đồng đi đến chỗ Đức Tỳ-bà-thi Như Lai. Đến rồi đánh lễ sát chân, nhiễu quanh bên phải ba vòng rồi đứng qua một bên, chiêm ngưỡng Đức Tỳ-bà-thi Như Lai, mắt không tạm rời.

Lúc đó, cậu bé tâm rất hoan hỷ nói kệ rằng:

*Đầy đủ ba minh trí cam lồ
Hay làm lợi ích cho thế gian
Đánh lễ Long Tượng Sư Tử Vương
Thế nên nay con thường tán lễ.
Trí Phật chiếu sáng rất hy hữu
Cũng như nhật nguyệt chiếu thế gian
Cũng như hoa Ưu-đàm xuất hiện
An trụ kiên cố sắc tướng đẹp,
Hữu tình thế gian nhiều chướng nặng
Không thể hiểu biết Phật Thánh đạo
Cũng như người mù lại ngu si
Không biết nên đọa vào đường ác.
Con nguyện đương lai thành Chánh giác
Cũng như Tỳ-bà-thi Thế Tôn
Khiến các hữu tình lìa các khổ
Diệt lửa ba độc được mát mẻ
Lại khiến vô lượng các hữu tình
Cũng phát thệ nguyện rộng như con*

Nghe Phật diễn nói thừa tối thượng

Đều được khai thị đạo Bồ-đề.

Cậu bé nói kệ này rồi, lại nói như vậy: “Nam-mô Tỳ-bà-thi Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác khéo nói pháp yếu.” Đồng thời tám vạn bốn ngàn câu-chi người cũng nói như vậy: “Nam-mô Tỳ-bà-thi Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác khéo nói pháp yếu.” Tán thán ba lần như vậy rồi làm lại từ đầu: “Con nguyện đấng lai đều được thành Chánh đẳng Chánh giác như Tỳ-bà-thi Như Lai khéo nói pháp yếu.”

Khi ấy, Tỳ-bà-thi Như Lai, biết được cậu bé và tám vạn bốn ngàn câu-chi người có thể kham nhận thọ ký, liền hiện thần biến, từ nơi mặt phóng ra ánh sáng tên là Quyết định thắng. Ánh sáng ấy có vô lượng sắc tướng như xanh, vàng, đỏ, trắng, hồng, pha-chi-ca, kim sắc... Sắc tướng như vậy bao trùm vô lượng thế giới, chiếu suốt đến Phạm Thiên đến sắc biên tế, che khuất cả ánh sáng mặt trời mặt trăng. Ánh sáng ấy quay trở lại trên đảnh Đức Phật, nhiễu quanh bên phải trăm ngàn vòng rồi bỗng nhiên ẩn mất.

Này Xá-lợi Tử! Lúc đó Bí-sô thị giả của Đức Phật Tỳ-bà-thi Như Lai thấy ánh sáng thần biến của Phật rồi, liền từ chỗ ngồi đứng dậy sửa y phục, bày vai phải, gối phải quỳ sát đất, chấp tay hướng lên Đức Phật chiêm ngưỡng tôn nhan dùng kệ thưa hỏi:

Tỳ-bà-thi Phật đại hy hữu

Là bậc Thánh tôn trong các Thánh

Nay con thưa hỏi Thiện Thệ Tôn

Vì nhân duyên gì hiện ánh sáng?

Nói kệ xong Bí-sô lại bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn! Vì nhân duyên gì mà Thế Tôn hiện đại thần thông, phóng ánh sáng này, cúi xin Như Lai rủ lòng thương xót trừ nghi cho con diễn nói việc này. Lại có vô lượng trăm ngàn người hiện đang đứng trước Thế Tôn cũng thích muốn nghe, chúng con rất tha thiết ân cần muốn nghe, Thế Tôn hãy vì các hữu tình mà từ bi khai thị. Như Lai đại Bi, là mắt sáng cho thế gian cứu hộ tất cả, như các ngôi nhà che mát tất cả, cúi xin Như Lai đại Từ thương xót cắt đứt lưới nghi, các sở hành, tướng niệm, tất cả hành nghiệp và các nghi hoặc của các hữu tình trong quá khứ, hiện tại, vị lai, Như Lai đều biết rõ.

Lại nữa, các hữu tình trong các cõi Phật ở trong ba đời, tất cả trí tuệ ngôn ngữ sai khác, Như Lai đều thông đạt. Như Lai là đấng Pháp vương, đầy đủ tám thứ tiếng, nói pháp đều được tự tại, vì nhân duyên gì hiện đại thần thông, phóng ánh sáng này. Cúi xin Như Lai đoạn trừ tất cả lưới nghi và mọi sự khổ não của chúng con đều được đoạn diệt. Hôm nay chúng con thưa thỉnh ba lần như vậy, nhất tâm chuyên chú, chấp tay cung kính rất thích muốn nghe.

Này Xá-lợi Tử! Lúc đó, Tỳ-bà-thi Như Lai bảo Bí-sô thị giả rằng:

–Người có thấy cậu bé chấp tay đứng trước ta không?

Bí-sô thưa:

–Dạ vâng, thưa Thiện Thệ con đã thấy!

Phật bảo Bí-sô:

–Nay cậu bé này thuở xưa đã từng thân cận xưng tán cung kính lễ bái, lại còn dùng y phục ngoại cụ, các loại thuốc thang cúng dường tám vạn bốn ngàn câu-chi na-do-tha chư Phật, trồng các căn lành, vì cầu thành tựu Chánh đẳng Bồ-đề, thường tu phạm hạnh.

Đức Phật bảo Bí-sô:

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

–Người có thấy tám vạn bốn ngàn câu-chi người đang đứng chấp tay ở trước ta không?

Bí-sô thưa:

–Dạ vâng, con đã thấy thưa Thiện Thệ!

Đức Phật bảo:

–Các người này ở đời quá khứ đều đã từng là cha mẹ của cậu bé này, đời đời đều được cậu bé này giáo hóa phát tâm, các đời về sau, nguyện đều không thọ thân nữ, đều hay tùy thuận tu tập, đồng phát tâm Chánh đẳng Chánh giác. Nay ta sẽ thọ ký cho họ. Vì nhân duyên đó cho nên ta hiện đại thần thông, phóng ánh sáng này.

Lúc đó, Tỳ-bà-thi Như Lai vì Bí-sô thị giả và mọi người mà nói kệ rằng:

*Người thấy hiện tiền các đại chúng
Đi theo cậu bé đến phó hội
Tám vạn bốn ngàn câu-chi số
Chuyên chú nhất tâm nghe ta nói.
Phật tuyên nói pháp được tự tại
Bí-sô! Nay ta nói điều đó
Ta biết cậu bé trong nhiều kiếp
Thân cận cúng dường các Đức Phật.
Lại trong vô lượng chỗ chư Phật
Chí tâm kiên cố cầu xuất gia
Tu trì hạnh thanh tịnh tối thượng
Lại hay lợi lạc chúng trời người.
Hiện tiền các đại chúng này đây
Tám vạn bốn ngàn câu-chi số
Đời đời đã từng làm cha mẹ
Giáo hóa hoan hỷ không gián đoạn.
Lại trong vô số kiếp thuở xưa
Rộng phát vô biên các đại nguyện
Đời đời thấy đều làm cha mẹ
Đồng cầu đại Bồ-đề vô thượng.
An trụ như vậy là sinh tử
Phải nên theo ta cùng tu học
Chí cầu Bồ-đề diệu vô thượng
Ta nay vì họ thân thọ ký,
Chúng ấy nhất định thành Chánh giác
Thế nên nay ta hiện thần thông
Ta có khả năng khiến tâm người
Đi, đứng, nằm ngồi không nghi hoặc.
Các vị trời rồng và nhân chúng
Na-do-tha số đứng trước ta
Đồng nghe vì họ thân thọ ký
Không lâu sẽ thành Đấng Lương Túc.*

Này Xá-lợi Tử! Nghe Đức Phật ấy thọ ký, cậu bé hoan hỷ phấn khởi đi đến chỗ cha mẹ nói lời thành thật bằng kệ rằng:

Tám vạn bốn ngàn chúng như vậy

*Thuở xưa từng làm cha mẹ con
Đồng thời cùng phát tâm Bồ-đề
Hôm nay cha mẹ như thế nào*

Này Xá-lợi Tử! Khi ấy cha mẹ vì cậu bé nói kệ rằng:

*Như lời con nói cùng các chúng
Mỗi mỗi đã phát tâm Bồ-đề
Nay ta quy y Nhất Thiết Trí
Cùng con phát nguyện không khác gì
Như vậy tiến cầu đạo cứu cánh
Thân con là thân ta đã sinh
Cùng con đồng phát tâm chân thật
Nguyện được thành tựu quả Bồ-đề.*

Này Xá-lợi Tử! Lúc đó, cậu bé vì cha mẹ lại nói kệ rằng:

*Nếu con được thành Phật trước nhất
Nguyện xin khai thị cho tất cả
Con nguyện cha mẹ và mọi người
Cùng thành đại Bồ-đề vô thượng.*

Lại nữa, này Xá-lợi Tử! Lúc đó, vì cậu bé và mọi người, Tỳ-bà-thi Như Lai nói như vậy:

Nay ta vì các ông mà thọ ký thành Phật chỗ sinh nghi hoặc, khéo an ủi chính mình, chỗ thấy cái khác. Vì sao? Vì thuở xưa các ông đã làm Đại tự tại Thiên tử, lúc đó ta đã từng thọ ký cho các ông, từ đó trở về sau trải qua câu-chi na-do-tha kiếp không đọa đường ác. Lại quá hơn câu-chi na-do-tha kiếp, sinh trong dòng Chuyển luân thánh vương, được thành Phật hiệu là Đại Bi Như Lai A-la-ha Tam-miệu Tam-phật-đà, đầy đủ đại danh xưng, cha là Tịnh Phạn, lìa các ám độn, mẹ là Ma-gia, lìa mọi ưu não. Người con thuở đó cũng như con ta tên là La-hầu-la, xuất hiện ở thế gian rồi, cầu thành Chánh đẳng Chánh giác, được thành tựu đạo Bồ-đề. Tuổi thọ Đức Phật ấy đủ mười vạn tuổi. Ánh sáng của Đức Phật ấy chiếu sáng mười vạn du-thiện-na quốc độ.

Tất cả hữu tình ở trong thế giới ấy có duyên hay không duyên đều được nương vào ánh sáng của Đức Phật. Lúc đó, trong ánh sáng của Đức Phật có trăm câu-chi na-do-tha câu-chi, trăm ngàn na-do-tha câu-chi chúng đại Thanh văn đều đến tập hội. Lại có một câu-chi chúng đều là A-la-hán, đầy đủ bạch pháp, đã hết các lậu, không còn phiền não, tâm được tự tại, đủ tám giải thoát, đắc sáu thần thông.

Này Xá-lợi Tử! Đại A-la-hán như vậy đều đến tập hội. Lại có vô lượng chúng Đại Bồ-tát đều đến tập hội. Lại có tất cả cha mẹ thuở xưa từng làm cha mẹ của Đức Phật cũng đến tập hội.

Lúc đó, Đại Bi Như Lai nói pháp giáo hóa vô lượng a-tăng-kỳ hữu tình đều trụ địa không thoái chuyển, đã làm các việc thiện lợi cho các hữu tình rồi vào Niết-bàn. Chánh pháp tồn tại thế gian một câu-chi năm. Xá-lợi của Đức Phật ấy lưu bố rộng rãi ở các thế gian, cũng như sau khi ta diệt độ lưu bố Xá-lợi không khác.

Này Xá-lợi Tử! Lúc nói lời này, có các Chánh sĩ phát khởi dũng mãnh, tinh tấn càng tăng, sinh khởi tâm Từ quán sát thế gian, lợi lạc hữu tình, tâm không thoái chuyển. Lại có Đại Bồ-tát phát khởi chánh niệm, tăng trưởng tối thắng, tâm không gián đoạn, chí cầu Chánh đẳng Chánh giác. Như vậy, trải qua vô lượng a-tăng-kỳ kiếp, nguyện ở trong sinh tử lưu chuyển hóa độ lợi ích hữu tình, cầu Phật Bồ-đề.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Này Xá-lợi Tử! Lúc đó ta cũng phát nguyện này, dứt sạch nguồn gốc sinh tử, mặc giáp tinh tấn, hóa độ lợi ích hữu tình, một kiếp viên mãn hạnh nguyện tinh tấn, tinh tấn dũng mãnh tâm không thoái chuyển, nguyện thành Bồ-đề.

Lại nữa, này Xá-lợi Tử! Sao gọi là Đại Bồ-tát tinh tấn dũng mãnh không thoái chuyển? Đại Bồ-tát khi thực hành tinh tấn dũng mãnh không thoái chuyển, giá như thấy lửa cháy đầy khắp trong tam thiên đại thiên thế giới, vì cầu Như Lai Chánh Đẳng Chánh Giác Bồ-đề, nên phát khởi tinh tấn dũng mãnh, vào trong lửa nhưng vẫn nhẫn chịu không biếng nhác. Lúc các Bồ-tát nghe pháp này rồi liền được siêu việt viên mãn, một kiếp hạnh nguyện tinh tấn.

Lại nữa, khi các Bồ-tát nghe pháp này rồi, đối với tinh tấn dũng mãnh không thoái chuyển, liền được vô lượng thiện căn.

Lại nữa, này Xá-lợi Tử! Khi Đại Bồ-tát thực hành tinh tấn dũng mãnh không thoái chuyển, vì lợi ích tất cả hữu tình, cầu chứng Niết-bàn, thuần nhất không xen tạp thường trụ kiên cố, đối với thiện và bất thiện đều khởi lòng đại Bi thương xót, thực hành hạnh tương ưng đối với các hữu tình.

Lại nữa, này Xá-lợi Tử! Đại Bồ-tát nên thực hành tinh tấn dũng mãnh không có biếng nhác dù ở đâu, cất bước chân đi thường không lìa tâm Bồ-đề, quán thấy Tam bảo luôn ở trước mắt, cũng không rời bỏ tất cả hữu tình, cũng không tùy thuận tất cả phiền não.

Lại nữa, này Xá-lợi Tử! Đại Bồ-tát nên thực hành tinh tấn dũng mãnh không có biếng nhác, đem sức thiện căn đã sinh, hoặc chưa sinh đều hồi hướng chánh đạo Bồ-đề, lại khiến thiện căn tăng trưởng vô tận.

Này Xá-lợi Tử! Ví như nước của trăm con sông chảy ra biển mãi mãi không bao giờ hết. Nay đem thiện căn này hồi hướng Bồ-đề cũng như vậy, không có cùng tận. Thế nên gọi là tinh tấn dũng mãnh không thoái chuyển.

Lại nữa, này Xá-lợi Tử! Khi Đại Bồ-tát thực hành tinh tấn dũng mãnh không có biếng nhác, đối với các hạnh chân chánh Nhất thiết trí trí tích tập thiện căn, lại hay lợi lạc tất cả hữu tình, thế nên gọi là tinh tấn dũng mãnh không thoái chuyển.

Lại nữa, này Xá-lợi Tử! Nay ta lược nói về phước uẩn mà Đại Bồ-tát cho đến tất cả hữu tình đạt được, cho đến phước uẩn mà hữu học, vô học, Thanh văn, Duyên giác đạt được. Các phước uẩn đó không bằng đầu sợi lông phước uẩn của Như Lai. Huống nữa là phước uẩn Như Lai đạt được nhiều như lông khắp cả toàn thân. Vì do Như Lai tu hành tích tập phước uẩn rộng lớn trong vô lượng kiếp. Nếu như có người tích tập phước uẩn rộng lớn, hành tướng như thật trăm phần, ngàn phần, không bằng nhân tướng của Như Lai, huống nữa là tất cả tướng tốt của Như Lai.

Lại nữa, các phước uẩn đó không bằng tướng nhất kha nguyệt bạch hào giữa chạng mào của Như Lai, huống nữa là trăm ngàn phần công Đức Như Lai

Lại nữa, các phước uẩn đó không bằng một đánh tướng vô kiến của Như Lai, huống nữa là tướng đại trượng phu của Như Lai, cho đến ô-sắc-ni-sa các căn tướng tốt phát sinh trăm ngàn câu-chi công đức.

Lại nữa, các phước uẩn ấy không bằng âm đại pháp loa nói một tướng của Như Lai, huống nữa pháp âm rộng lớn của Như Lai bao trùm vô lượng thế giới, khiến hữu tình các căn điều hòa đều sinh hoan hỷ, tùy theo sự hiểu biết thù thắng khéo được điều phục, phát sinh sự hiểu biết đối với Chánh đẳng Chánh giác khó được như vậy.

Như vậy, Bồ-tát đối với vô lượng thế giới tùy theo đó mà học. Như Lai nói ra âm

thanh to lớn khiến hết tất cả hữu tình đều được nghe. Bồ-tát mặc giáp tinh tấn, phát ý chí kiên cố, thích tu tập hạnh tinh tấn dũng mãnh không thoái chuyển của Bồ-tát.

Lại nữa, này Xá-lợi Tử! Khi Đại Bồ-tát tu hạnh tinh tấn không có thoái lui, giả sử khiến tất cả hữu tình trong tam thiên đại thiên thế giới thành tựu đầy đủ trí lực hiểu biết thù thắng. Nếu các hữu tình đối với chánh pháp Bồ-tát tằng, tùy thuận thành tựu đầy đủ trí lực, đem so với công đức trước trăm phần, ngàn phần, trăm ngàn vạn ức phần, cho đến ô-ba-ni-sát-đàm phần cũng không bằng một. Nói tóm lại, tất cả hữu tình trong tam thiên đại thiên thế giới như vậy, đều khiến đạt được trí lực Tu-đà-hoàn, trí lực Tư-đà-hàm, trí lực A-na-hàm, trí lực A-la-hán; lại khiến đạt được trí lực của Thập tín, Thập trú, Thập hạnh, Thập hồi hướng, địa vị không thoái chuyển, địa vị Nhất sinh bổ xứ Bồ-tát. Nói rộng ra, cho đến tất cả hữu tình trong vô lượng thế giới khiến đạt được trí lực của Nhất sinh bổ xứ Bồ-tát. Nếu các hữu tình nghe được trí lực không phân biệt và có phân biệt của Như Lai mà không kinh sợ thì ngay khi ấy, lần lượt ham thích trí lực thậm thâm so với công đức trước trăm phần, ngàn phần, trăm ngàn vạn ức phần, a-tăng-kỳ phần, cho đến ô-ba-ni-sát-đàm phần cũng không bằng một. Bồ-tát ham thích phát khởi tinh tấn dũng mãnh, thà bỏ thân mạng, đầu, mắt, tủy, não, tất cả chi phần, đối với trí lực của Như Lai tu tập liên tục không để gián đoạn, xả bỏ dũng mãnh tinh tấn như vậy, ta cho rằng đây là Bồ-tát thực hành tinh tấn không thoái chuyển.

Lại nữa, này Xá-lợi Tử! Đại Bồ-tát phải nên tu tập địa vị không thoái chuyển, cho đến phát khởi nhất tâm, thể nhập vào vô lượng vô biên tâm hạnh sai biệt của tất cả hữu tình trong quá khứ, vị lai, hiện tại. Nếu các hữu tình nhiều tham, sân, si... tất cả phiền não mà lại hồi nhập tâm của Bồ-tát, lúc đó, Bồ-tát dùng sức trí tuệ, thí dụ, ngôn từ mỗi mỗi tìm cầu, phát khởi dũng mãnh như vậy, thấy sắc tướng này, tất cả hữu tình bị tham, sân, si... thiếu đốt. Lúc đó, Bồ-tát dùng các phương tiện khiến hữu tình dứt hết tất cả phiền não, cũng như tro tàn tan mất không còn sót gì. Lại khiến hữu tình tu tập hướng đến Niết-bàn, ta cho rằng, Bồ-tát này hành tinh tấn không thoái lui.

Lại nữa, này Xá-lợi Tử! Đại Bồ-tát tu hạnh tinh tấn không thoái chuyển, thân làm thiện, miệng nói thiện, ý nghĩ thiện, cho đến tinh tấn tất cả Ba-la-mật-đa. Thân, miệng, ý không lìa sự tu tập, nhưng đối với ba nghiệp phát sinh tinh tấn ý là tối thắng.

Sao gọi là ý nghiệp tinh tấn tối thắng? Tức là không phân biệt và có phân biệt.

Sao gọi là không phân biệt? Tức là tâm Bồ-đề.

Sao gọi là có phân biệt? Tức là khởi tâm đại Bi đối với tất cả hữu tình.

Sao gọi là không phân biệt? Nghĩa là đối với nhữn trí ngộ lý vô ngã.

Sao gọi là có phân biệt? Tức là có thể nhiếp thọ tất cả hữu tình.

Sao gọi là không phân biệt? Là tuy có thể nhiếp thọ tất cả hữu tình, nhưng không chấp trước.

Sao gọi là có phân biệt? Tức là nhằm chán luân hồi.

Không phân biệt là đối với ba cõi đều không sở đắc. Có phân biệt là có các cửa báu vui vẻ bố thí. Không phân biệt là bố thí không chấp tướng. Có phân biệt là trì giới có sự tích tập. Không phân biệt là trì giới không chấp tướng. Có phân biệt là có thể nhẫn chịu khổ. Không phân biệt là sát-na tâm không chỗ trụ. Có phân biệt là phát khởi các pháp thiện căn. Không phân biệt là thường vắng lặng. Có phân biệt là đối với thiền định có sự tích tập. Không phân biệt là tâm thường quyết định an trụ không lay động. Có phân biệt là tu văn tuệ không biết nhằm chán. Không phân biệt là trong tâm chuyên chú khéo léo. Có phân biệt là đối với văn tuệ rộng nói các pháp. Không

phân biệt là đối với pháp tánh không có ghi nhớ. Có phân biệt là đối với trí tuệ có sự tu tập trau luyện. Không phân biệt là đối với các pháp lìa mọi hý luận. Có phân biệt là tích tập tu học các phạm hạnh. Không phân biệt là đối với các tánh tuệ đều hay xa lìa. Có phân biệt là có thể viên mãn năm thần thông. Không phân biệt là dứt hết các hữu lậu. Có phân biệt là đối với quán tưởng thường hay suy nghĩ. Không phân biệt là trong tâm luôn chánh niệm. Có phân biệt là khéo léo đối với bốn chánh đạo. Không phân biệt là có thể siêu việt các thiện căn. Có phân biệt là chấp trước tướng văn tự muốn cầu xuất ly. Không phân biệt là phước báo to lớn bao trùm vô tướng. Có phân biệt là thông đạt các căn và sự thích nghi của các hữu tình. Không phân biệt là có thể quán sát các pháp thiện căn, nhưng không sở đắc. Có phân biệt là có sự tu tập đối với các lực. Không phân biệt là đối với chỗ này, không có tổn giảm. Có phân biệt là có thể phát sinh Bồ-đề pháp phần. Không phân biệt là đối với các pháp lìa trí phân biệt. Có phân biệt là đối với chánh đạo có khả năng cầu tiến. Không phân biệt là quán các thân biến cũng như hư không. Có phân biệt là có thể tích tập định môn. Không phân biệt là trụ Xa-ma-tha nhưng chỉ một cảnh. Có phân biệt là đối với Tỳ-bát-xá-na có tích tập. Không phân biệt là khéo nhập vào pháp tánh. Có phân biệt là có thể hiểu rõ các pháp nhân duyên. Không phân biệt là có thể biết rõ pháp không phải nhân duyên. Có phân biệt là đấm trước tiếng trống nghĩa. Không phân biệt là thực hành hạnh chánh pháp. Có phân biệt là trang nghiêm Pháp thân. Không phân biệt là lìa mọi trang nghiêm Pháp thân. Có phân biệt là trang nghiêm lời nói. Không phân biệt là nương tựa vào các bậc Thánh có thể thường yên lặng. Có phân biệt là nương vào ba cửa giải thoát môn mà sinh ra lạc dục. Không phân biệt là ngã không tăng thượng. Có phân biệt là có thể lìa bốn việc ma. Không phân biệt là có thể vứt bỏ thói quen chủng tử phiền não. Có phân biệt là có thể biết rõ phương tiện khéo léo. Không phân biệt là thấy biết trí tuệ như thật. Có phân biệt là lìa mọi cái thấy theo phan duyên. Không phân biệt là lìa mọi cái thấy siêu việt. Có phân biệt là có cái thấy tướng niệm. Không phân biệt là thấy ý nghiệp. Đây là ý nghiệp tinh tấn, tinh tấn là tối thượng thù thắng. Ta cho rằng Đại Bồ-tát này thực hành tinh tấn không thoái.

Lại nữa, này Xá-lợi Tử! Đại Bồ-tát khi thực hành tinh tấn không thoái, thực hành năm pháp tối thượng cực diệu, mau chóng chứng đắc Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Sao gọi là năm pháp tối thượng cực diệu?

1. Thường nhớ nghĩ Phật xuất hiện ở thế gian.
2. Hay thân cận các bậc Thiện tri thức.
3. Thường gặp thời tốt.
4. Thường tích tập các pháp thiện căn kiên cố.
5. Theo học giới cụ túc của Đại Bồ-tát đều được viên mãn.

Đây là năm pháp tối thượng cực diệu khiến Bồ-tát mau chóng chứng đắc Chánh đẳng Chánh giác.

Khi ấy, Tôn giả Xá-lợi Tử lại bạch Phật:

– Bạch Thế Tôn! Nếu các Bồ-tát lìa năm pháp tối thượng cực diệu này thì có thể chứng đắc Chánh đẳng Chánh giác không?

Đức Phật dạy:

– Này Xá-lợi Tử! Nếu các Bồ-tát không thường nhớ nghĩ Phật xuất hiện thế gian, không thân cận các trí thiện thức, nếu không gặp thời tốt, không thể tích tập các pháp thiện căn không khiến kiên cố, không thể theo học giới cụ túc của Đại Bồ-tát không

được viên mãn. Nếu xa lìa năm pháp cực diệu tối thượng như vậy, thì không thể mau chóng chứng đắc Chánh đẳng Chánh giác. Nếu ai trái với năm pháp này mà chứng đắc thì không thể có.

Này Xá-lợi Tử! Sao gọi là Bồ-tát tại gia xa lìa năm pháp? Nghĩa là như vua, đại thần ở trong đại chúng, dựa vào oai thế khủng bố nhiều người, lại nói với mọi người rằng: “Ta có thể làm bất cứ việc gì đến với các người, chỉ vì khi đối mà thật không làm.” Cho đến nói những lời nói khi đối như vậy.

Này Xá-lợi Tử! Do khi đối như thế nên không thể sinh vào chư Thiên nẻo thiện, hành tướng như vậy cũng không thể gặp được thời tốt.

Này Xá-lợi Tử! Hành tướng này Bồ-tát tại gia chỉ đủ nuôi sống chính mình chứ không thể lợi tha, cũng không gặp Phật xuất thế, cho đến không thể chứng đắc Chánh đẳng Chánh giác.

Lại nữa, này Xá-lợi Tử! Bồ-tát tại gia ở trong thành ấp có các chướng ngại thường hay quấy nhiễu não hại.

Thế nào là trong thành ấp có các chướng nạn?

Này Xá-lợi Tử! Có các Đức Như Lai xuất thế thành Đẳng chánh giác, nói pháp giáo hóa các hàng Trời, Người, A-tu-la... đầu, giữa, cuối đều thiện, ý nghĩa sâu xa, lời nói khéo léo, đầy đủ tướng thanh bạch phạm hạnh và được bốn bộ chúng vây quanh cung kính. Tuy Bồ-tát thân cận cúng dường lễ bái Bí-sô, Bí-sô-ni, Ưu-bà-tắc, Ưu-bà-di, nhưng lại ở chung trong xóm làng thành ấp ngõ hẻm, nhân dân, quốc vương, đại thần, trưởng giả, cư sĩ, cho nên giới uẩn không thể đầy đủ thanh tịnh. Vì thế ta nói trong thành là chướng nạn. Nếu Bồ-tát tại gia đắm trước năm dục như vậy không thể nhớ nghĩ Phật xuất thế, cho đến không thể mau chóng chứng đắc Chánh đẳng Chánh giác.

Lại nữa, này Xá-lợi Tử! Bồ-tát tại gia tự tuyên nói pháp luật hiện hành, lại càng nhiều chướng nạn. Nghĩa là cha, mẹ, trai, gái, vợ, con, nô tỳ, chị, em, anh, em, bạn bè, quyến thuộc trong nhiều kiếp bị chướng nạn.

Này Xá-lợi Tử! Pháp như vậy hay gây chướng nạn cho Bồ-tát tại gia, cũng lại không thích Phật xuất thế, cho đến không thể mau chóng chứng đắc Chánh đẳng Chánh giác.

